

ต่อยอด'ชา'โครงการหลวง

สกัดเย็น-ผสมเม็ดบีดส์

ชูเอกลักษณ์ชาไทยอันดับ7ของโลก

รายงาน

เมื่อเร็วๆ นี้ ที่ห้องประชุมชั้น 2 อาคารปฏิบัติการ 1 ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตร โครงการหลวงชนกาธิเบศรดำริ จังหวัดเชียงใหม่ พล.อ.กัมปนาท รุดดิษฐ์ องคมนตรี ประธานกรรมการบริหารมูลนิธิโครงการหลวง เป็นประธานเปิดงาน “ดี อร่อย...กับผลิตภัณฑ์ชาโครงการหลวง” ซึ่งภายในงานมีการนำชิ้นตอนและวิธีการในการผลิตชาชั้นดีจากแต่ละพื้นที่ รวมทั้งผลิตภัณฑ์ใหม่ที่นำเสนอมาจัดแสดง

พล.อ.กัมปนาทกล่าวว่า มูลนิธิโครงการหลวงเริ่มศึกษาวิจัย และส่งเสริมการปลูกชามาตั้งแต่ปี 2539 เพื่อเป็นพืชทางเลือกแก่เกษตรกรบนพื้นที่สูง ทดแทนการปลูกฝิ่นและการทำไร่เลื่อนลอย ด้วยการดำเนินงานที่ครบวงจร ตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ กระบวนการผลิตในระดับแปลงผ่านการรับรองมาตรฐานสากลทั้ง GAP และเกษตรอินทรีย์ กลุ่มพันธุ์ชาจีนที่เกษตรกรปลูกในปัจจุบันได้พัฒนากระบวนการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชาต่างๆ รวมทั้งยังพัฒนาการแปรรูป “ชาอัสสัม” หรือ “ชาป่า” ซึ่งเป็นชาพื้นเมืองที่ปลูกร่วมกับป่าทางภาคเหนือของประเทศไทย แต่มีปัญหาราคาตกต่ำ ผลจากการวิจัยและพัฒนาทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ใหม่ ได้แก่ ชาเขียวอัสสัมแบบอบไอน้ำ ที่มีจุดเด่นและความแปลกใหม่ พร้อมยังส่งผลให้พื้นที่ป่าได้รับการอนุรักษ์ ปัจจุบัน

โครงการหลวงส่งเสริมเกษตรกรปลูกชากว่า 200 ราย ในพื้นที่ 680 ไร่ สร้างมูลค่าให้กับเกษตรกรกว่า 10 ล้านบาทต่อปี และทำรายได้ให้กับโครงการหลวงมากกว่า 20 ล้านบาทต่อปี เพราะผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการต่อยอดได้รับการ

ตอบรับที่ดีจากผู้บริโภค

“ปัจจุบันชาของเกษตรกรได้พัฒนาขึ้น เพื่อแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์กว่า 5 ชนิด ได้แก่ ชาขาว ชาเขียว ชาอู่หลง ชาแดง และชาดำ และยังมีนักศึกษาวิจัยสูตรต้นแบบ

ผลิตภัณฑ์อื่น อาทิ เครื่องดื่มชาเขียวผสมเม็ดบีดส์ จากชาเขียวสายพันธุ์อัสสัม มีคุณประโยชน์ในการต้านอนุมูลอิสระ ลูกอมชนิดนุ่มผสมสารสกัดคาเทชินจากชาเขียว ที่มีสารประกอบสำคัญที่ช่วยลดการอักเสบ ผลิตภัณฑ์ชาไทยจากชาดำ ผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพจากใบชาสดชานมเบลนด์ ซึ่งผสมผสานชาจีนและชาอัสสัมอินเดีย ซึ่งครั้งนี้โครงการหลวงนำผลิตภัณฑ์ชาแบบต่างๆ มาเสนอแก่ผู้ประกอบการ รวมทั้งมีการเสวนาให้ความรู้ด้านชาในมิติต่างๆ นอกจากนี้ยังจะมีการรวบรวมองค์ความรู้ด้านชาเผยแพร่ผ่านช่องทางต่างๆ รวมถึงการขยายพื้นที่ Royal Project Tea House ที่กำลังอยู่ระหว่างการจัดตั้ง เพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้ และเผยแพร่ชาโครงการหลวงให้เป็นที่รู้จักในวงกว้างมากยิ่งขึ้นแก่ประชาชนทุกกลุ่ม และล่าสุดกับผลิตภัณฑ์ใหม่ที่นำเสนอใจ คือ “ชาสกัดเย็นพร้อมดื่ม” หรือ Cold brew จากยอดชาคุณภาพผ่านกระบวนการ

สกัดเย็น ช่วยรักษาคุณประโยชน์ในใบชาตามธรรมชาติ พร้อมให้รสชาติหอม มีกลิ่นเอกลักษณ์ของชา โดยไม่มีการปรุงแต่งกลิ่น สี รสชาติ เหมาะอย่างยิ่งสำหรับสภาพอากาศร้อนในขณะนี้

น.ส.บัณฑิตา บัวมาสูง เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านการเกษตร โครงการหลวง กล่าวว่า ชาโครงการหลวงปลูกในพื้นที่หุบเขาที่มีความสูงเฉลี่ย 600-1,200 เมตรจากระดับทะเลปานกลาง จึงให้ผลผลิตที่ดีมีคุณภาพสูง โดยชาขาวที่ไม่ผ่านการแปรรูปให้ราคาสูง 3,000 บาทต่อกิโลกรัม แต่ก็ยังแพ้ชาของจีนที่บางตัวมีราคาสูงถึง 80,000 บาทต่อกิโลกรัม

ดร.ปิยาภรณ์ เชื้อมชัยตระกูล สถาบันชาและกาแฟ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง กล่าวว่า แนวโน้มความต้องการชาในตลาดโลกยังสูงมาก เพราะถือว่าเป็นที่สองรองจากน้ำดื่ม ทั่วโลกมีอัตราการผลิต 6.5 ล้านตันต่อปี สร้างรายได้

กว่า 9.5 พันล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ โดยเฉพาะชาเขียวที่มีการส่งออกในตลาดโลกถึง 70% และคาดว่าในปี 2673 ความต้องการชาจะเพิ่มขึ้นอีก 6.3% ต่อปี ซึ่งจีนยังคงเป็นแหล่งผลิตที่ใหญ่ที่สุดและสร้างรายได้ถึง 99,810 ล้านดอลลาร์ จากกำลังผลิต 2.8 ล้านตันต่อปี ในขณะที่ตลาดชาของไทยมีพื้นที่ปลูกกว่า 150,000 ไร่ ให้ผลผลิต 125,000 ตันต่อปี ส่งออกไปจำหน่ายในรูปแบบชาผง ชาดำ และชาเขียว มูลค่า 30 ล้านดอลลาร์ โดยชาเขียวพันธุ์ ดอยยาวี จ.เชียงราย ยังได้รับรางวัล 3 ปีซ้อนจากประเทศญี่ปุ่นว่าเป็นชาไทยที่มีเอกลักษณ์เฉพาะตัว

ดร.ปิยาภรณ์กล่าวทิ้งท้ายว่า ปัจจุบันชาพร้อมดื่มของไทยมีการเติบโต 4% หรือประมาณ 12,339 ล้านบาท มีการบริโภคหรือเฉลี่ย 6 แก้วต่อเดือน โดยชาไทยยืนติดอันดับ 7 ของโลก การพัฒนาต่อยอดจากจุดแข็งที่มีอากาศดี โรงงานแปรรูปใกล้แหล่งผลิตชา ช่วยทำให้รสชาติชาไทยโดดเด่น แต่ยังมีจุดอ่อน คือ ต้นทุนการผลิตยังสูง เกษตรกรยังขาดความรู้ในการผลิตชาระดับพรีเมียม แม้ไทยจะสามารถผลิตเพื่อการส่งออกแล้ว แต่ก็ยังต้องนำเข้าชาจากจีน ญี่ปุ่น อินโดนีเซีย และสิงคโปร์

“ดังนั้น การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชาให้ตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคจึงสำคัญเพราะนอกจากประโยชน์ที่ได้รับจากการดื่มชา ยังเป็นการสนับสนุนเกษตรกรให้มีอาชีพที่มั่นคง สร้างชุมชนให้เข้มแข็ง สนับสนุนการรักษาสิ่งแวดล้อม ความอุดมสมบูรณ์ของป่าต้นน้ำควบคู่กันไป ทั้งหมดจะเป็นทางเลือกแก่เกษตรกร สนองในพระราชปณิธานประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสืบสานแนวทางพระราชทานภายใต้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร”

จินตนา กิจมี